

2. Вдосконалення контролю і розробка нових методів банківського і валютного регулювання, що впливатиме на оптимізацію валютної діяльності: вдосконалення та розширення меж валютної діяльності, відновлення довіри до головних суб'єктів валютних відносин з боку резидентів та іноземних партнерів, забезпечення більш строкової стабілізації валютного курсу національної валюти.

3. Вдосконалення функціонування системи інформаційного обміну. Необхідно вдосконалити співпрацю з правоохоронними органами, Службою безпеки України, з метою недопущення ведення незаконної валютної діяльності.

4. Зменшення рівня доларизації української економіки через підвищення привабливості гривневих активів.

5. Стимулювання експорту та забезпечення рівноваги платіжного балансу.

Список використаних джерел:

1. Сусіденко Ю.В., Яремко А.О. Основні тенденції розвитку валютного ринку України / Ю.В Сусіденко, А.О. Яремко // Молодий вчений. – 2015. – № 12(27). – С. 165-168.
2. Крупа М.І. Гроші та кредит: навч. посібник / М.І. Крупа. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2010. – 368 с.
3. Монетарний огляд за 2015 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037
4. Макроекономічний огляд на грудень 2016 року [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
5. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

Яценко А.А.

аспірант,

Національна академія управління

ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Контроль в системі управління державними фінансами відіграє важливу роль як механізм попередження та усунення можливих фінансових порушень. Сфера охорони здоров'я є однією з найважливіших та найбільш розгалужених галузей в системі державного управління України, фінансування якої відбувається з Державного та місцевих бюджетів, тому потребує особливої уваги в питаннях здійснення державного фінансового контролю.

В наукових працях та нормативно-правових актах відсутнє однозначне визначення поняття «державний внутрішній фінансовий контроль». Наприклад, згідно нині діючої Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року, державний внутрішній фінансовий контроль

розглядається як сукупність трьох складових: внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту та їх гармонізації. Також в нормативно-правових актах досі відсутнє чітке розмежування понять «зовнішній контроль» та «внутрішній контроль» [1]. На нашу думку, слід дотримуватися підходу європейських та міжнародних органів державного фінансового контролю та вважати зовнішнім лише той контроль, який здійснюється вищим органом фінансового контролю – в Україні таким органом контролю є Рахункова палата. Таким чином до внутрішнього фінансового контролю належить контроль, який здійснюється Державною аудиторською службою України, центральними органами влади у відповідних сферах, а також підконтрольними їм бюджетними установами та організаціями.

Основними проблемами, які на сьогодні не є цілком вирішеними та заважають створенню системи державного внутрішнього контролю є: недосконалість нормативно-правового забезпечення щодо організації системи внутрішнього контролю, кадрового забезпечення підрозділів внутрішнього контролю та аудиту; нерозуміння сутності внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, ототожнення їх з інспекційною діяльністю [4, с. 59].

Головним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері охорони здоров'я є Міністерство охорони здоров'я України. Слід зазначити, що Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) було одним з перших органів виконавчої влади, який створив нормативно-правову та організаційну базу, яка стала основою для запровадження здійснення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту. Наслідком активного реформування системи державного фінансового контролю стало створення підрозділів внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в багатьох центральних органах виконавчої влади, в підпорядкованих їм великим державними підприємствами та організаціями. Зокрема, нині діючими є Наказ від 07.05.2009 № 310 «Про затвердження Порядку здійснення внутрішнього фінансового контролю за діяльністю підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління МОЗ України», Наказ МОЗ України від 27.03.2012 № 207 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства охорони здоров'я України», Наказ МОЗ України від 02.06.2016 № 509 «Про здійснення заходів з контролю використання лікарських засобів та медичних виробів, закуплених за бюджетні кошти». Після проведеного аналізу вищезазначених нормативно-правових актів можна стверджувати, що в цілому вони є типовими, зокрема, при здійсненні контролю більша увага зосереджена на використанні такої традиційної форми контролю як інспектування. Причиною цього, на нашу думку, є занадто швидкий перехід від традиційних форм фінансового контролю, які використовувались контрольно-ревізійними відділами міністерств та інших органів центральної виконавчої влади до нових форм контролю. Зокрема, здійснення внутрішнього аудиту потребує зовсім нових професійних навиків, а для цього необхідне постійне навчання, яке й досі організовується органами Державної аудиторської служби України.

Незважаючи на це, в сфері охорони здоров'я наявні значні фінансові правопорушення. Під час ревізії діяльності Міністерства охорони здоров'я

України за період з 01.08.2013 року по 01.05.2016 року та окремих питань фінансово-господарської діяльності за період з 01.01.2012 року по 31.07.2013 року виявлено низку проблем в організації і проведенні державних закупівель, управлінні державними фінансовими ресурсами, що призвело до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму 1,7 млн. грн. та інших фінансових порушень [2, с. 22].

Здійснення внутрішнього фінансового контролю в підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я бюджетних установах, наприклад, звичайних міських лікарнях, фактично не відбувається в такому вигляді як мало б бути. Така ситуація пов'язана із тим, що чинним законодавством не передбачено створення відділів внутрішнього контролю та аудиту абсолютно в усіх установах. Регламентування процесу здійснення внутрішнього контролю безпосередньо в бюджетних закладах охорони здоров'я має здійснюватися за допомогою відповідних розпоряджень керівників цих закладів у вигляді окремих документів або разом із нормативними документами, що регламентують бухгалтерський облік в закладах. Суб'єктами здійснення контролю є працівники планово-економічних відділів та бухгалтери-ревізори.

В процесі реформування закладів сфери охорони здоров'я відбувається створення комунальних некомерційних підприємства замість лікарень, поліклінічних закладів та консультативно-діагностичних центрів. Зміна правового статусу, розширення автономії в управлінні цими бюджетними медичними закладами може призвести до обов'язкового створення та в них відділів внутрішнього контролю та аудиту. Можливо, ці кроки призведуть до здійснення ефективного управління цими закладами, зокрема й в сфері використання бюджетних та власних коштів.

Отже, зважаючи на зміну стратегії розвитку управління державними фінансами, зокрема й в сфері державного внутрішнього фінансового контролю, необхідно застосовувати новітні методи фінансового контролю, які ґрунтуються на оцінці ризику, тобто в структурі контрольних заходів мають переважати ті, що спрямовані на здійснення превентивного та поточного контролю. Виконуючи ці умови, можна отримати справжню ефективність та результативність діяльності системи внутрішнього контролю.

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку державного внутрішнього контролю на період до 2017 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 № 1347-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-p>
2. Публічний звіт про діяльність Державної аудиторської служби України за 2016 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/136325>
3. Андреев П.П. Еволюція внутрішнього державного фінансового контролю в Україні / П.П. Андреев // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – Випуск 8(149). – С. 5-8.
4. Жадан Т.А. Проблеми організації та здійснення державного внутрішнього фінансового контролю на сучасному етапі його розвитку / Т.А. Жадан // Вісник НТУ «ХПІ». – 2014. – № 65(1107). – С. 58-65.